

ספרי מופת מספרות העולם

העורך הכללי: דן מירון

צאו סו'אה־צ'ין: חלום המשכנות האדומים, כרך ב

צאו סו'אה-צ'יין

חלום המשכנות האדומים

כרך ב

תרגמו מסינית
אנדרו פלקס ואמירה כץ

מוסד ביאליק • ירושלים

曹雪芹
紅樓夢

Cao Xueqin, *Dream of the Red Chamber*
volume II

Translated from Chinese by Andrew Plaks and Amira Katz

עריכת הלשון: דיטה גוטמן
עריכת השירים: מיכל אלפון
ניקוד השירים: גילה יצחק
הבאה לדפוס: חגית גאון

המתרגמים מודים לדרור חבין על עזרתו בכתיבת ההערות והנספחים

הספר יוצא לאור בסיוע

מכון קונפוציוס באוניברסיטה העברית בירושלים

מסת "ב" 4-349-536-965-978 ISBN

© כל הזכויות שמורות למוסד ביאליק • ירושלים תשפ"ב

סדר ועימוד: יהודית שטרנברג

לוחות והדפסה: דפוס כספית בע"מ, ירושלים

Copyright by the Bialik Institute, Jerusalem, 2021

www.bialik-publishing.co.il

Printed in Israel

תוכן העניינים

הערות המתרגמים 9

חלום המשכנות האדומים

- פרק 28 ג'יאנג יוֹ-חאן מעניק לְבָאוֹ-יוֹ אבנט ארגמן מבושם –
לאות חיבה
סוֹאָה בְּאוֹ-צ'אי עונדת צמיד מוֹשֶׁק אדמדם – סיבה
למבוכה
- פרק 29 אנשים ברוכי מזל מפללים לעוד ברכה
עלמה שטופת אהבה נסחפת באהבתה העזה
- פרק 30 בְּאוֹ-צ'אי מנצלת מניפה שאבדה ועוקצת בפיקחותה
עקיצה כפולה
לינג־גוֹאֵן משרטטת את שם אהובה ומשרה משיגיונה
על צופה מן הצד
- פרק 31 קריעת מניפות מעלה חיוך של אלף זהובים
תליון חדר־קרן אבוד מרמז לְשִׁיכָה טובה של צמד כוכבים
- פרק 32 בְּאוֹ-יוֹ מגלה את צפונות לכו, ובנפשו הפזורה ניעור
לשגגה
ג'ין־צ'וֹאֵן נושאת את חרפת קלונה, ובתום לכה מוצאת
את מותה
- פרק 33 האח הקטן חורש רעה, ומגולל דברי הלשנה
האח הגדול סורר ומורה, וסופג הלקאה נוראה
- פרק 34 רגשות מפעפעים מתוך רגשות – בְּאוֹ-יוֹ מסעיר את
דודניתו
שגיאות מולידות שגיאות – בְּאוֹ-צ'אי מוכיחה
בשגגה את אחיה
- פרק 35 יוֹ-צ'וֹאֵן טועמת במו פיה את מרק עלי הלוטוס

- יינג-אַר שוורת באצבעות מיומנות מקלעת בדגם פרחי
השזיף
- פרק 36 רוקמת זוג ברווזי מנדרין, סודו נגלה בחלום ב"ביתן אוג
110 השני"
מתוודע לגזירת גורל, רגשותיו מתעוררים ב"חצר ניהוח
האגסים"
- פרק 37 בפגישת אקראי ב"קישון צלילות הסתיו" מקימים את
124 "מועדון פרחי העוזרד"
בשעת לילה ב"חצר עשבי הקטורת" קובעים את הנושאים
לשירי החרציות
- פרק 38 העלמה לין, "מלכת נהרות הדרום", זוכה בתחרות שירי
143 החרציות
העלמה סו'אָה, "אדונית עשבי הקטורת", מוסיפה בלגלוג
שיר סרטנים
- פרק 39 זקנה כפרית פותחת סכרי פיה בנחשולי סיפורים
156 בחור רגש לב מתעקש לרדת לשורש דבריה
- פרק 40 סבתא ג'יה, "האדונית העליונה לבית שָה", עורכת שני
167 משתאות ב"גן חזון האיין-קץ"
המשרתת יו'אָן-יאנג לבית ג'ין מכריזה על כלליו של
משחק שתייה בשלוש אבני דומינו
- פרק 41 ג'יה פֶּאו־יו' לוגם תה מעודן ב"מנזר סבכת האזמרגד"
181 הזקנה לִיו מוטלת שיכורה ב"חצר נועם האדומים"
- פרק 42 במילים בשומות כסחלב, "אדונית עשבי הקטורת"
193 מפגינה רחשי חשדנות יתרה
בדברי עוקץ עדינים, "מלכת נהרות הדרום" מוסיפה
נופך לשיחה מתמשכת
- פרק 43 בכמיהה לשמחה קלילה, עולה הצעה לאסוף תרומות
203 לחגיגת יום הולדת
כביטוי לאהבת אין קץ, אדם אָבֶל מתקין מזבח אדמה
להעלאת קטורת

- פרק 44 סי־פֶּנֶג, מגודל ההפתעה, הופכת עולמות כפרץ של קנאה 215
פינג־אָר, החווה שמחה לא צפויה, מרעננת את איפורה
- פרק 45 שתי דודניות ה"זהב" וה"סחלב" מגלות זו לזו דברים 228
של זוהר וניחוח
נפש מיוסרת מחברת שיר על גשמי הסתיו
- פרק 46 אישה נבוכה, בעל כורחה, נשלחת לסדר עניין מביך 240
הנערה יוֹאֶן־יאנג נודרת להינזר מחיים עם בן זוג אוהב
- פרק 47 רודן נואל רודף עגבים סופג מהלומות מרות 253
עלם אכזר רדוף אימה נמלט למחוז נֶכֶר
- פרק 48 אדם שוקק אהבה ונכזב, שוקל לצאת למסע מסחר 265
עלמה להוטת לפיוט מעודן מצחצחת לשונה לשזור שירים
- פרק 49 שלג לבן ופרחי שזיף אדומים בעולם שכולו בדולח 279
עלמות ניחוחיות, איפורן מעודן, מבתרות צלי מצחין
וסועדות לבן
- פרק 50 ב"חצר שלג הסוף" מתחרים בהשלמת חרוזי שרשרת 292
"לנוכח הנוף"
ב"מערת הניחוח החמים" מחברים בטוב טעם חידות לחג
האביב
- פרק 51 הדודנית סוֹאָה מחברת שירים חדשים של "הרהורים על 309
העבר"
רופא מפוקפק רושם בכורותו תרופות אכזריות
- פרק 52 פינג־אָר הנדיבה חומלת ומחפה על גנבת צמיד "מחושי 321
החסילון"
צ'ינג־וֶן האמיצה, חרף מחלתה, מאחה אדרת של נוצות
טווס
- פרק 53 באחוזת נינג־גואו מעלים מנחות במקדש האבות לרגל 335
ערב סוף השנה
באחוזת רוּנג־גואו מקיימים משתה חצות לכבוד חג ליל
הראשית

351

נספחים

יחידות מדידה 351; אזורים מינהליים 351; לוח השנה 352; החגים
352; רשימת התקופות והשולות (על פי המסורת) 353; השם הסיני
354; רשימת הדמויות 354

359

אילנות היוחסין

הערות המתרגמים

* הכרך המוגש כאן לקוראים – שני מתוך ארבעה – הוא תרגום מסינית, כמעט מלא, של "חלום המשכנות האדומים". שני הכרכים הבאים יופיעו, כמקווה, במהלך השנתיים הקרובות.

* "חלום המשכנות האדומים" מונה במקור יותר מאלף וחמש-מאות עמודים. משיקולים שונים, ולמגינת לבנו, נאלצנו לקצץ פה ושם ביריעה הארוכה הזאת, לרוב רק פסקאות קצרצרות, ובנדיר, קטעים ארוכים יותר. ההשמטות נעשו ביד עדינה, וכשים לב שלא יקשו על הקריאה ולא יפגמו באיכותה הספרותית של היצירה. הקטעים שהושמטו מסומנים בשלוש נקודות: שלוש נקודות בשורה חדשה מסמנות השמטה של קטע ארוך. שלוש נקודות באותה השורה מסמנות השמטה של פסקה קצרצרה. כשהושמטו רק משפט אחד או שניים, לא הוספנו נקודות לציון ההשמטה. בכרך זה, שלא כבכרך הראשון, נטינו לוותר על שלוש הנקודות לציון של השמטות קצרות. עם זאת, יקל על הקוראים לזהות אותן מתוך דפוסי הלשון המוכרים להם מפתיחות הפרקים, "ועוד מספרים", "נשוב ונספר", "כבר סיפרנו" ודומיהן.

* "חלום המשכנות האדומים" מעוטר במובאות ובהרמזים לאיין-ספור, שמקורם בשירה הקלסית, בכתבי המופת הפילוסופיים וביצירות היסטוריות, בסיפורת ובדרמה המסורתיות, כמו גם בפתגמים ומכתמים עממיים. הביאורים ומראי המקומות למקורות האלה היו ראויים לכרך מיוחד לעצמם, אך לפי שעה, הם מוגשים כאן על קצה המזלג בלבד. כדי לשמור על קריאה קולחת, נמנענו מלהרבות בציוני דרך כאלה והותרנו רק הערות שיש בהן לסייע להבנת הכתוב או להוליך את הקוראים הלאה לעיבוי-מה של הקריאה.

* מידע "שימושי" יותר שנגרע מן השוליים, הוספנו בנספחים בסוף הכרך,

ועיקרם, מונחים ומושגים טכניים החוזרים ומופיעים בספר – מידות ומשקלות, אזורים מינהליים, לוח השנה הסיני, וכיוצא באלה. הנספח הראשון בחשיבותו הוא נספח השמות – מספר הדמויות בספר עולה על שלוש-מאות, ושמותיהן לא בנקל ישתגרו באוזני הקוראים. לנוחיותם, יחתום את הכרך כולו הנספח החיוני הזה – רשימת שמותיהן של מרבית הדמויות ואילן היוחסין של הדמויות המרכזיות.

* בגוף התרגום ניתנים השמות בדרך כלל רק בתעתיקים. שמות שראינו לנכון לתרגמם יופיעו פעם או פעמיים בתרגומם לעברית – למשל, ג'יה יו'אן-צ'ון, "ראשית האביב", או סו'אָה־יֵן, "אווזה שלג" – ובהמשך, רק בתעתיק. לא כן נהגנו בשמות מקומות – ביתנים, מקדשים, מנזרים, חצרות, כגון, לִי־סִיאנג־יו'אן – "חצר ניחוח האגסים", או סִיאֹ־סִיאנג־גו'אן, "ביתן נהרות הדרום". אלה יופיעו בתחילה בתרגום ולפחות פעם או פעמיים גם בתעתיק, אך בהמשך הטקסט רק בתרגום.

שמותיהם של מקומות גיאוגרפיים תועתקו לפי מידת מוכרותם: שמות ידועים כפייג'ינג ונאנג'ינג כתובים כמילה אחת, ושמות מוכרים פחות כסו־ג'ו או ג'יֵן־לינג מפוסקים להברותיהם במקפים.

* מצד התרגום עצמו, ברצוננו להסב כאן את תשומת לב הקוראים לבעיה אחת מני רבות שניצבה לפנינו. המונח הסיני, מטבע הדברים, גוני ומתחמי מובניו אינם "חופפים" בהכרח לגוני ומתחמי מובניו של "מקבילו" העברי. נציין כאן רק שלושה מונחים שנאלצנו לוותר על עקיבות תרגומם, גם כשאותו מונח סיני חוזר ומשמש במקור. אנו טורחים להעיר על כך משום חשיבותם של מונחים מעין אלה ביצירה: הראשון בהם הוא אבן הספיר, יו' [玉] בסינית, אותה אבן פלאית שנמצאה בפיו של גיבור הספר בָּאו־יו' בשעה שבא לעולם (וראו הערה מפורטת על כך בכרך א במבוא), ש"תרגומה" העברי השכיח הוא תעתוקה לג'ייד, או תרגומה השגוי לירקן. אבן הספיר תשמש לאורך התרגום כשמדובר באבן הסמלית, הרוחנית, אבל כשהיו' מסמן אבן־חן סתם, ארצית יותר, אימצנו את האיחוד, המקובל היום בתרגומים מסינית לעברית. מונח נוסף הוא הסיין הסיני [山], שנוהגים לתרגם אותו לבן/בת־אלמוות, אף על פי שגון מובניו בשתי השפות לא תמיד זהה. בן/בת־

האלמוות יופיעו אפוא לפי הצורך גם כפיה, קדוש או קדושה, אל או אלה, מלאך או מלאכית.

ואחרונה כאן היא הפילגש, פיי [妃] הסינית בצירופיה השונים – גם זו, הפילגש העברית לא תמיד נענית לה, והיא תופיע בתרגום חליפות כרעיית המלך, אישה שנייה, פילגש נישאה, אישה זוטרה או פילגש. מכל מקום, יש להבחין כאן בין פילגש כמובנה המקובל יותר (באנגלית concubine) לבין מי שתפקידה נכבד יותר (consort).

* כללי התעתיק:

תעתיקן העברי של המילים הסיניות בספר זה הוא התעתיק הנוהג בחוג ללימודי אסיה באוניברסיטה העברית בירושלים. על פי רוב ההגייה קרובה להגייה בסינית, אבל יש שהתעתיק העברי אינו משקף אל-נכון את ההיגוי הסיני. להלן כמה דוגמאות (בסוגריים מובא גם התעתיק הלועזי פיין-יין [pinyin] המקובל היום בסין וברוב ארצות העולם):
א המסמנת תנועה, יש להגות אותה כמו פתח, למשל, טאנג = טַנג, שאנג = שְׂאנג.

ח הגייתה בין ה ל-ח (h בתעתיק הלועזי פיין-יין)

ו' מבוטאת כמו האומלאוט הגרמני (Yu ü בתעתיק הלועזי פיין-יין)

ר הגייתה בין ר ל-ז' (r בתעתיק הלועזי פיין-יין)

ס הגייתה לעתים בין ש ל-ס, ולעתים ס בלבד (x וגם s בתעתיק הלועזי פיין-יין)

חלום המשכנות האדומים

פרק 28

גִּיאַנְג יוֹ-חַאן מַעֲנִיק לְבָאוּ-יוֹ אֲבֵנֵט אֲרַגְמָן מִבוּשֵׁם – לְאוֹת חֵיבָה
סוֹיָאָה בָּאוּ-צ'אִי עוֹנֶדֶת צְמִיד מוֹשֶׁק אֲדַמְדָם – סִיבָה לְמִבּוּכָה

כבר הקדמנו וסיפרנו על תקרית ליל אמש, כשסירבה צ'ינג־וֶן, "ענני זוהר", לפתוח את השער, ועל דאִי־יוֹ שִׁטְפְּלָה את האשם על בָּאוּ-יוֹ. למחרת, כזכור, חל טקס שילוח אל־הפרחים, ודאִי־יוֹ שעדיין התייסרה בכאב שלא נמצא לו פורקן, גברו עליה רגשות תוגה על אביביה החולפים, ורחקו בה לצאת ולקבור את נשורת הפרחים ואת עלי הכותרת שנידפו עם הרוח. בין כה וכה, ובלי דעת, היה צערה על הפרחים לחמלה על עצמה, ויפחות בכייה היו לחרוזים שהשתזרו כמו מאליהם בפיה. היא, כמובן, לא יכלה לשער שבָּאוּ-יוֹ יושב ומאזין לה ממדרון הגבעה. והוא, כששמע אותה, בתחילה רק הניע בראשו ונאנח, אבל כשהגיעה בדקלומה אל הטור:

פְּרָחִים הַיּוֹם קִבְּרֹתִי, וּכְתֻמָּהוֹנִית נִלְעָגְתִּי,
יָבוֹא יוֹמִי, אֶךְ לֹא אֶדַע אִי־מִי אוֹתִי יִקְבֹּר

ואחריו, אל הטור:

בָּבוֹא הַיּוֹם אָכִיב יְתָם, יִדְעֶךָ זִיו נְעוּרִים,
פְּרָחִים נוֹשְׂרִים, אָדָם יֵאבֵד, מֵעֵין כָּל נִסְתָּרִים....

קֶרַס בְּכֹאֵב אֲרֻצָּה, כַּמְעוֹלָף, וְהַפְּרָחִים הַמְּכֹוֹנְפִים בְּכַגְדוֹ הַתְּפֹזְרוֹ לְכָל רוּחַ.
בְּאוֹתָהּ שַׁעָה עָלוּ לְנֶגֶד עֵינָיו פְּנִיָה שֶׁל דֹּאִי־יוֹ, פְּנֵי זִיו פְּרָחִים, פְּנֵי זוֹהַר
לְבָנָה, וְכַשְׁשִׁיוּוָה בְּנִפְשׁוֹ אֶת הַיּוֹם שֶׁכּוּ יִתְגַּלְגְּלוּ לְמִקּוֹם עֵלוֹם, נִקְרַע לְכוּ
לְגוֹרִים. וְכַשֶּׁהוֹסִיף וְדִימָה בְּנִפְשׁוֹ אֶת דֹּאִי־יוֹ הַמְּתַגְלָגֶלֶת לְמִקּוֹם עֵלוֹם,

נישאו הרהוריו אל יתר הנערות, אל בָּאוֹ-צ'אי וסִיאַנג-לינג, אל סִי־רֶן ואל האחרות, ואל היום שבו תתגלגלנה גם הן למקום עלום. ואם יבוא אותו יום שתתגלגלנה בו בָּאוֹ-צ'אי והאחרות למקום עלום, היכן יהיה הוא עצמו? ואם הוא עצמו עדיין אינו יודע היכן יהיה ולאן מועדות פניו, מי ידע מי יהיו אדוניו של המקום הזה, הגן הזה, הפרחים האלה, עצי הערבה?! ואף על פי שהוסיף וגלגל במחשבתו עוד ועוד והקיש דבר מתוך דבר, לא היה בכוחו להביין את פשר יגונו. ועל כך כבר נאמר:

צִלְלֵי פְּרָחִים פְּתוּנֵי, עַל גּוֹפֵי סוּגְרִים,
בְּאֲזְנֵי מִכָּל עֵבֶר רַק צִיּוֹץ צְפוּרִים.

דאי־יו' השקועה ביגונה, כששמעה פתאום את קול העצב מתהדהד מן המדרון, אמרה בלבה: כולם לועגים לי על תימהון לבי – ובכל זאת אולי יש פה עוד תימהוני כמוני? וכשנשאה את ראשה וראתה שבָּאוֹ-יו' הוא, פלטה בינה לבינה בבוז: "תהיתי מי זאת, והנה מתברר שזה רק הוא, קשה הלב הזה, שלא יאריך..." אבל ברגע שעמדו על שפתיה המילים "יארֶךְ ימים" הליטה את פיה בכפה ונאנחה אנחה ארוכה, עקרה רגליה והסתלקה משם.

ובָּאוֹ-יו', כששכך מעט פרץ הכאב שלו וראה שכבר הלכה לה, ידע שראתה אותו וחמקה מפניו, ושוב לא מצא טעם להתמהמה שם. הוא ניער את האבק מבגדיו, ירד מהגבעה והלך בדרך שבא ממנה, לשוב אל אי־חונג-יו'אן, "חצר נועם האדומים".

דאי־יו' גם היא כחרה, במקרה, באותו השביל, וכשראה אותה בָּאוֹ-יו' הולכת מעט לפניו, החיש צעד והשיג אותה:

"חכי רק רגע, קרא אליה, "את מבקשת להתעלם ממני, אני יודע, אבל אומר לך רק משפט אחד, ואז ניפרד לשלום."

דאי־יו' הפכה פניה, ראתה שבָּאוֹ-יו' הוא, וכבר התכוונה להתעלם ממנו, אבל כששמעה אותו מבקש לומר לה רק משפט אחד, החזירה לו, "בבקשה, תאמר."

"ואם אומר לך שני משפטים, "התלוצץ לכסות על מבוכתו, "לא תקשיבי לי?"

שמעה דאי־יו' ונפנתה ללכת, והוא נאנח ואמר:
"אם זה ככה היום, מה היה הטעם בימים אז?"

שמעה דאייִו' מה ששמעה, ובעל כורחה נעמדה על מקומה והסבה אליו את ראשה:

"ולמה אתה מתכוון ב'ימים אז' ומה פירוש 'ככה היום'?" ופְּאוּיִו' נאנח:

"כשבאת אלינו אז, אחותי," החל לשפוך את לבו, "לא ביליתי אתך כל הזמן? ומכל הדברים האהובים עלי, לא נתתי לך כל מה שרצית? וכששמעתי על מאכל שאת אוהבת מהמאכלים שאני אוהב, לא שמרתי לך את כל-כולו, אחותי? אכלנו ליד אותו השולחן, ישנו באותה המיטה. וכשהתרשלו במשהו המשרתות וחששתי שתכעסי, דאגתי במקומן לכל הדרוש לך. לתומי חשבתי שמכל האחיות והדודניות שגדלתי אתן – קרובות וחמות ככל שיהיו – נחיה את ואני בתואם עד סוף הימים, קשורים זה לזה יותר מכולם. אבל היום, ולזה לא ציפיתי כלל, התבגרת ונעשית יהירה, ושוב אין לי מקום בלבך, ורק האחיות פְּאוּ והאחות פֶּנג או מי שלא תהיה – הדודניות מהדרגה השנייה – רק להן שמור מקום בלבך, עד כדי כך שלפעמים את מתעלמת או משתמטת ממני שלושה-ארבעה ימים. ואני, הלוא גם לי אין אח או אחות של ממש, והשניים שיש לי, כאילו את לא יודעת, הם מאם אחרת. כמוני כמוך, בן יחיד אני, ולבי רגיש כלבך. והנה פתאום מתברר שלשווא אני מייגע ומייסר את לבי – עוול נעשה לי, ואין אף אחד שיקשיב למצוקות לבי!" סיים את דבריו ופרץ בבכי.

כששמעה דאייִו' את דבריו ועמדה על הלוך רוחו שכך בהרבה הכעס שבלבה, ודמעה זלגה מעינה. היא הרכינה את ראשה והחשתה. ראה פְּאוּיִו' שהתרככה מעט וביקש להוסיף ולדבר על לבה:

"נכון, בזמן האחרון לא התנהגתי יפה, אני יודע, אבל האמיני לי, גם אם התנהגתי נורא, אף-אף פעם לא התכוונתי לפגוע בך, אחותי. ואם יקרה שאשגה ואפגע בך בטעות, הלוא תוכלי להעיר לי, להזהיר אותי מפני הפעם הבאה, אולי לנזוף בי כמה נזיפות, אפילו לסטור לי כמה סטירות, ודעי לך שלא אפול ברוחי. אבל את, ואיך יכולתי לצפות לזה, פתאום מתעלמת ממני כל הזמן, ואני אובד עצות לגמרי, תועה ואבוד ולא יודע איך לנהוג. ואם אמות עכשיו, וגם אם אהיה ל'רוח שנעשה לה עוול', לא אקום לתחייה גם אם יקיימו למעני הנזירים והכמרים הכי דגולים טקסי כפרה. רק אם תסבירי לי מה קרה, אזכה לגלגול מחדש."

דבריו של פְּאוּיִו' נגעו ללבה של דאייִו', ותקרית ליל אמש נעקרה באחת מלבה ושקעה בתהום הנשייה.

"אם אתה מתכוון לכל זה, למה כשבאתי אליך אתמול לא ציווית על המשרתות שלך לפתוח לי את השער?"
 "ומניין לך הסיפור הזה?" השתאה. "אם זה מה שעשיתי, שאמות בו במקום!"

"מה אתך?" סנטה בו, והזהירה, "שובר את כל האיסורים, מדבר על החיים והמוות לאור היום?! אם אתה אומר שזה מה שקרה, אז קרה וזהו, ואם אתה אומר שלא קרה, אז לא קרה וזהו. ומה יש לך להישבע ככה?"
 "האמת היא שלא ראיתי אותך באה, האחות פָּאוּ יושבה אצלי קצת, ומיד הלכה."

דאי־יו' הרהרה בינה לבינה, וחייכה:
 "הבנתי, נראה שאלה באמת המשרתות העצלניות שלך, גסות והפכפכות שכמותן, ככה הן."

"את צודקת, אני בטוח שזה מה שקרה. ברגע שאחזור, אברר מי היו שם ואלמד אותן איך להתנהג, שידעו להן וזהו."

"בהחלט", הסכימה אתו דאי־יו', "צריך ללמד את המשרתות האלה איך להתנהג, אבל לפי הכללים זה לא מתפקידי לומר להן. הפעם אני זו שעלבו בה, מילא, עניין פעוט, אבל בפעם הבאה, אם תזדמן לשם איזו אחות פָּאוּ או איזו אחות בְּיִי או מי יודע מי, ויעליבו אותה, זה כבר יהיה עניין רציני." אמרה ועיוותה את שפתיה בצחקוק, ופָּאוּ־יו', ששמע מה ששמע, גיחך וחשק שפתיו. בינתיים, באה לשם משרתת להזמינם אל הגברת ואנג לארוחה. פָּאוּ־יו' ישב לאכול עם אמו ואילו דאי־יו' המשיכה אל סבתא גְּיָה. כעבור זמן מה הצטרף אליה פָּאוּ־יו'.

...

בשעה שיצא משם ראה פָּאוּ־יו' את משרתו מינג־יֵן, "הבל התה", מחכה לו להודיעו שפנג דְּזֶה־יֵינג מבקש להזמינו אליו.

מיד החליף את בגדיו וציווה להכין לו סוס, וכבר רכב עם נעריו, ארבעה בלבד, היישר אל שער ביתו של פֶּנג. כשהודיע הכרוז על בואו, יצא פֶּנג דְּזֶה־יֵינג להקביל את פניו ולהוליכו פנימה. סוֹאָה פֶּאן כבר ישב שם שעה ארוכה, ועוד נוכחו במקום נערים זמרים רבים, בתוכם גם גְּיָאנג יוֹ־חֶאן, שהתמחה בתפקיד הסיֶא־דָאן,¹ ויוֹן־אָר, "עננית", נערת תענוגות מג'יֶן־

1 "סיֶא־דָאן" הוא דמות הגיבורה הצעירה באופרה המסורתית. לעתים גילם את התפקיד שחקן ממין זכר.

סִיאַנג־יוֹ־אָן, "חצר ניחוח הברוקד". משבירכו זה את זה בכרכות ההיכרות ישבו לשתות תה.

אחר כך נערכו שם השולחנות לשתיית היין, וכל אחד הלך וישב במקום המיועד לו על פי הסדר הנהוג. והנה, כשכבר היטיבו לכם ביין, פנה בְּאוֹ-יוֹ אל הנוכחים:

"הקשיבו לי, " חייך אליהם, "אם נשתה הרבה אמנם נשתכר בקלות, אבל איזה טעם יהיה בזה? לכן אני מציע שנעשה כך: קודם כול אשתה אני גביע גדול, ואז אקבע כללים למשחק שתייה חדש. מי שיפר אותם יגורש ממחצלת הכבוד וישרת את היתר במזיגת היין."

"מקובל עלינו, נשמע מעניין, נענו לו פנג דְּזֶה־יִינג, ג'יאנג יוֹ-חאן והנוכחים האחרים. וּבְאוֹ-יוֹ הרים גביע גדול, רוקן אותו בלגימה אחת, ופתח והסביר את כללי המשחק: "נתחיל בארבע המילים 'עצוב', 'אומלל', 'שמח' ו'מרוצה', נצרף אותן כשמות תואר למילה 'ריבה', ונסביר בשורה אחת כל אחד ממצבי הרוח. לאחר מכן, ישתה כל אחד את גביע הפתיחה, וכחלק ראשון של המשחק ישיר שיר אופנתי קצר. בחלק האחרון יבחר בחפץ מעניין מן החפצים הערוכים על שולחן הסעודה, ויצטט צמד חרוזים עתיקים מן השירה הקלסית, או ניב שמקורו ב'ארבעת הספרים' או ב'חמשת ספרי המופת'.²"

סוֹ־אָה פאן קטע אותו עוד לפני שסיים את דבריו:
"בלעדִי, " קם על רגליו ומיחה, "אל תביאו אותי בחשבון, סתם רוצים ללעוג לי, זה הכול."

"ממה אתה פוחד?" קמה ממקומה יוֹ־אָר ודחפה אותו בחזרה אל מושבו. "אתה, שהתמזל מזלך לשתות יום־יום! בסך הכול עונש של כמה גביעים, תמות משכרות או מה? אבל דע לך, אם תפר עכשיו את הכללים, תשתה ועוד איך עשרה גביעים גדולים, ואחרי זה עוד תקום ממקומך ותמזוג יין לכולם. זה מה שאתה רוצה?"

"ממש כך!" עודדו אותה הכול במחיאות כפיים.
סוֹ־אָה פאן, לא נותר לו אלא לציית ולשוב למקומו, וּבְאוֹ-יוֹ פתח:
"ריבה עצובה: חלפו אביביה, נותרה מיטתה עזובה. ריבה אומללה: אכולת

2 "ארבעת הספרים", ראו כרך א, פרק 3, הערה 28. "חמשת ספרי המופת" של הקאנון הקונפוציאני: "ספר השירים", "ספר המסמכים", "רשומות הטקסים", "ספר התמורות" ו"האביבים והסתווים", שלפי המסורת נערכו בידי החכם קונג (קונפוציוס) עצמו.

חרטה, שילחה את חתנה לחפש כהונה. ריבה שמחה: במראת הפרכוס ניבטת לה ריבה נאוה. ריבה מרוצה: מתנועת על נדנדה בשמלת אביב דקה.³ "מוצלח! מוצלח מאוד!" שיבחו הכול, לבד מסו'אה פאן שהניע ראשו בשלילה:

"גרוע, עונש מגיע לו!"

"מה פתאום עונש? שאלו פה אחד.

"לא הבנתי אף מילה, ואיך לא יוטל עליו עונש?"

"שב בשקט ותמציא לך את החרוזים שלך, " צבטה אותו יו'ן-אָר, "כשיגיע תורך ולא תצא לך מהפה אף מילה, עליך יטילו עונש, בטוח." והיא לקחה את הפי'פה⁴ ללוות את באו'יו' בשירו:

דמעות-דָם עֲרָגְתִי, פְּנִינֵי-אָדָם יְסוּרִי, זוּלְגוֹת לְעֵד,
 עֲרֵבוֹת, פְּרָחֵי אָבִיב אֶךְ הַנְּצוֹ, מְהַדְרִים בְּתֵי הוֹד וְיַפְעָה.
 שְׁנָתִי טְרוּפָה, שְׁעַת דְּמִדּוּמִים, בְּמִשֵּׁי חֲלוּנֵי גֶשֶׁם סוּפָה,
 לְעוֹלָם לֹא אֶשְׁכַּח יְגוֹנֵי הַחֶדֶשׁ, יְסוּרֵי לְפָנַיִם.
 גְּרוּנֵי נְשָׁנָק, לֹא אֶבְלַע נַעַם מְעַדְנָיִם,
 בַּל אֶבִּיט בְּמִרְאֵת הַפְּרָחִים, כֹּה כַחוּשָׁה בְּבוֹאֵת הַפָּנַיִם.
 שׁוֹב לֹא יִתְרוֹחוּ גְבִינֵי לְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים,
 עַד שְׁחַר שְׁעוֹן הַמִּים מְטַפֵּטֵף לְבָלֵי שְׁאֵת.
 אָהָה, כֹּה אֲדַמָּה לְהַר הַכְּהָה, מְזַדְקֵר מְעַרְפְּלֵי-עֲרַפְלִים,
 לְמִים הַיְרָקִים הַזּוֹרְמִים הַרְחֵק וְאֵינָם חֲדָלִים.

כשהגיע לסוף השיר הריעו לו כולם בהתפעלות, לבד מסו'אה פאן, שביקר אותו על שאין בשירו מקצב. באו'יו' שתה את גביע הפתיחה, לקח לו מן הפנכה פיסת אגס וציטט את החרוז הידוע:

בְּחוּץ גֶשֶׁם צוֹלֵף בְּפְרָחֵי הָאֲגָסִים,

בְּפָנַיִם שְׁעָרֵי הַבַּיִת מוּגָפִים חֲתוּמִים.⁵

3 מכילויי הנשים בחג צ'ינג-מינג, תחילת האביב.

4 כלי מיתר של ארכעה מיתרים דמוי עוד. שימש לרוב לליווי שירים פופולריים.

5 צמד טורים פרי מכחולו של המשורר טאנג יין (טאנג בו'חו), צייר נודע, אמן קליגרפיה ומשורר (1470-1524).